

СТРУКТУРА ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 125 Конституції України та Указу Президента України від 1 жовтня 2002 р. № 889/2002 «Про Апеляційний суд України, Касаційний суд України та Вищий адміністративний суд України» утворено Вищий адміністративний суд України.

Вищий адміністративний суд України переглядає судові рішення місцевих та апеляційних адміністративних судів у касаційному порядку як суд касаційної інстанції. У випадку, визначеному ч. 6 ст. 177 Кодексу адміністративного судочинства, Вищий адміністративний суд України переглядає в апеляційному порядку як суд апеляційної інстанції судові рішення окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ.

Вищому адміністративному суду України як суду першої і останньої інстанції підсудні справи:

1) щодо встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів або всеукраїнського референдуму;

2) щодо скасування реєстрації кандидата на пост Президента України [1].

На нашу думку, для більш ефективної роботи суду та вдосконалення судочинства необхідно визначити структуру Вищого адміністративного суду.

Він складається із суддів, які обираються у порядку, визначеному законом, а також із голови суду, першого заступника і заступників голови, обраних із числа суддів цього суду [2].

Вищий адміністративний суд за Законом України «Про судоустрій України» повинен мати президію, яка займається, в першу чергу, питаннями організаційно-кадрового характеру (наприклад, затвердження складу кожної із судових палат) і пленум, відповідальний за вирішення питань правового характеру (наприклад, він приймає рішення про звернення до Конституційного Суду України з подання щодо офіційного тлумачення Конституції України).

До президії вищого спеціалізованого суду входять голова, його заступники, а також судді, кількісний склад яких визначає пленум вищого спеціалізованого суду. Суддів обирають до складу президії загальними зборами суддів цього суду шляхом таємного голосування [3].

Відповідно до ст. 43 Закону «Про судоустрій України» президія вищого спеціалізованого суду:

1) розглядає питання голови вищого спеціалізованого суду, судових палат і апарату суду;

2) за поданням голови вищого спеціалізованого суду затверджує склад кожної з судових палат;

3) заслуховує інформацію голів судових палат про діяльність судових палат;

4) розглядає матеріали узагальнення судової практики та аналізу судової статистики, приймає відповідні рекомендації;

б) розглядає питання організаційного забезпечення діяльності суду й виробляє пропозиції щодо його поліпшення;

в) розглядає питання роботи з кадрами суддів і працівників апарату вищого спеціалізованого суду та підвищення їхньої кваліфікації та інше [4].

Засідання президії вищого спеціалізованого суду проводять не рідше одного разу на два місяці. Засідання президії є повноважним за присутності не менше двох третин її складу.

Постанови президії приймають відкритим або таємним голосуванням більшістю голосів членів президії, присутніх на засіданні, й підписує голова суду чи його заступник, який головував на засіданні.

Однією з найважливіх форм діяльності вищого адміністративного суду є робота пленуму вищого адміністративного суду, який діє в складі всіх суддів вищого спеціалізованого суду та голів апеляційних спеціалізованих судів. Під час розгляду пленумом питань щодо роз'яснень про застосування законодавства в роботі пленуму беруть участь Генеральний прокурор України та Міністр юстиції України, які вправі виступати в обговоренні цих питань. На засіданнях пленуму можуть бути запрошені судді інших судів, члени науково-консультативної ради, представники органів законодавчої і виконавчої влади, науковці тощо.

Відповідно до ст. 44 Закону «Про судоустрій» пленум вищого спеціалізованого суду:

1) дає роз'яснення з питань застосування спеціалізованими судами законодавства під час вирішення справ відповідної судової юрисдикції;

2) затверджує склад науково-консультативної ради при вищому спеціалізованому суді та положення про неї; затверджує склад редакційної колегії друкованого органу вищого спеціалізованого суду;

3) визначає кількісний склад суддів — членів президії вищого спеціалізованого суду;

4) заслуховує інформацію голови вищого спеціалізованого суду про діяльність відповідних спеціалізованих судів, а також повідомлення заступників голови вищого спеціалізованого суду та голів апеляційних і місцевих спеціалізованих судів про практику вирішення судових справ;

5) вносить у встановленому порядку пропозиції щодо необхідності змін чинного законодавства та інше.

Скликають пленум не рідше двох разів на рік. Про дату його скликання членів пленуму повідомляють за десять днів до засідання. У цей же строк надсилають матеріали щодо питань, які вносять на розгляд пленуму. Постанови пленуму підписує головуючий на його засіданні.

Крім цього, при Вищому адміністративному суді можуть утворюватися науково-консультативна рада і науково-дослідні структури [5].

Науково-консультативна рада потрібна для опрацювання питань, пов'язаних із роз'ясненням законодавства, а також для надання висновків щодо проектів законів та інших нормативно-правових актів та з інших питань щодо необхідності наукового забезпечення діяльності Вищого адміністративного суду.

Порядок організації та діяльності науково-консультативної ради визначають положенням, яке затверджує пленум вищого спеціалізованого суду.

Вищий адміністративний суд має офіційний друкований орган, у якому публікують матеріали судової практики, рішення з організаційних питань діяльності вищого спеціалізованого суду та відповідних спеціалізованих судів, інші матеріали (ст. 46 Закону «Про судоустрій України»).

На нашу думку, треба розширити повноваження пленуму Вищого адміністративного суду щодо організації адміністративних судів в Україні та, враховуючи юрисдикцію цих судів, поповнити склад пленуму Вищого адміністративного суду представниками органів державної влади (наприклад, посадові особи державної податкової адміністрації, центральної виконавчої комісії та ін.). Але їхня діяльність у суді повинна мати консультативний характер, висвітлювати недоліки в законодавстві, які заважають нормальному функціонуванню органів державної влади, та вносити пропозиції щодо їх усунення.

Література

1. *Проект Кодексу адміністративного судочинства* від 17.03.2005 р.
2. *Стефанюк В. С.* Правова обумовленість запровадження адміністративної юстиції в Україні: Дис... канд. юрид. наук. — К., 2000.
3. *Суд, правоохоронні та правозахисні органи України.* — К.: Юрінком Інтер, 2004.
4. *Про судоустрій України: Закон України.*
5. *Педько Ю. С.* Адміністративна юстиція: Дис... канд. юрид. наук. — С. 97.

УДК 35.07/08.001.73(477)

Г. М. Писаренко

ЩОДО ПИТАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПОСЛУГ

Мета «служіння» держави інтересам людини, хоч і знайшла пряме текстувальне відтворення в Концепції адміністративної реформи, але поки що не стала пануючою як у свідомості державних службовців, так і в практичній діяльності органів виконавчої влади. Це є дуже складним завданням, оскільки потребує якісного нового погляду на сутність та функціональну орієнтацію виконавчої влади, запровадження її нової ідеології, що визначено Концепцією одним із ключових завдань із досягнення мети адміністративної реформи [1, 7].

Для наголошення на існуванні обов'язків органів виконавчої влади перед фізичними і юридичними особами групою вчених-адміністративістів було запропоновано таку нову функцію виконавчої влади, як надання «управлінських послуг». Ця функція передбачена Концепцією адміністративної реформи в Україні, а «управлінські послуги» визначено як «послуги з боку органів виконавчої влади, що є необхідною умовою реалізації прав і свобод громадян — зокрема, реєстрація, ліцензування, сертифікація та ін.» [1, 11].